

MILLOR SORTIM DE L'EURO?

Germà Bel

(Publicat a *La Vanguardia*, 26 de març de 2013)

La crisi de Xipre ha revelat que estem encara lluny de resoldre la governança econòmica d'Europa. També ha confirmat que els països són sobirans: El parlament xipriota no va ratificar l'acord previ de l'Eurogrup. Ja hi ha un altre acord que respecta la garantia de dipòsits fins a 100.000 euros, com hauria d'haver estat des del principi. Però no és el que havia volgut el govern xipriota. Ni el grec, país amb interessos en la banca xipriota.

Amb tot, aquest episodi ha obert en canal un problema més greu per al futur de la integració europea: l'alta probabilitat que l'esforç que comporta tingui costos no assumibles per al correcte funcionament futur de la Unió. No em refereixo als sacrificis socials, és molt probable que siguin majors fora de l'Euro. El problema és més profund: per emprendre projectes comuns les organitzacions necessiten uns certs nivells de confiança entre els seus membres. Però el ressentiment i la rancúnia que han explotat en països com Espanya, fruit d'un nacionalisme ferit i un cert complex d'inferioritat, presagien desventures futures per al projecte europeu. El sùmmum és la cada vegada més freqüent equiparació de l'Alemanya actual amb la de Hitler.

Molta (crec) gent creiem que complir els contractes lliures i sense engany ha de ser una paret mestra de l'organització social. Les societats on es respecten els contractes funcionen millor, i per això cal regular també com procedir quan complir esdevé impossible. És un principi pragmàtic, no moral. Però quan s'aplica als deutes és titllat de visió moral per predicadors (ells sí) moralistes que connecten perfectament amb el quevedisme del Segle d'Or, quan el prestador era un usurer a qui calia excloure socialment. I al quevedisme del XVII s'hi afegeix l'esperpent valleinclanesc d'identificar Alemanya actual amb la de Hitler. Quant populisme!

I quanta ignorància! Un altre dia parlarem de com i perquè Hitler va arribar al poder. Serà il·lustratiu. El rellevant aquí és que la política que va aplicar va ser just la contrària de la que ara aplica Alemanya, que insisteix en obrir encara més la UE al Món. Hitler va posar en marxa la màquina del deute per finançar programes militars. Per evitar el col·lapse exterior, va tancar fronteres comercials. A partir d'aquí, l'única manera de créixer per a l'economia alemanya era la conquesta militar. Aquest és el significat literal de l'espai vital (*Lebensraum*). Una gran guerra a escala global era el resultat inevitable de l'aposta de Hitler per l'expansió basada en deute i el tancament del comerç. No s'equivoquin: molt més que la hiperinflació (1923), aquest és el trauma alemany. Ells no ho volen repetir. Nosaltres no hauríem d'ignorar.

Abans que les polítiques que hem de fer per seguir oberts al comerç mundial ens impregnin totalment de ressentiment i amargor, condemnant-nos a dècades de frustració, desistir potser comenci a ser una opció a tenir en compte.